

Kurjer Łódzki

Nowy

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

CENA PRENUMERATY: w Łodzi z odnośnikiem do domu i na prowincji rocznie Mk. 21, półrocznie Mk. 10.50, kwartalnie Mk. 5.25, miesięcznie Mk. 1.75. Zagranicą kwartalnie Mk. 6.

Piątek, 9 listopada 1917 r.

CENA OGŁOSZEŃ: Na stronie 1-0 i w tekście mk. 1.75 f. za wiersz pet. jedno-linowy. Nekrologia i Reklamy 75 f. za wiersz pet. Ogłoszenia zwyczaj. 50 f. za wiersz pet. Drobne po 7 f. za wyraz

Prof. G. DONSKA,

absolwentka konserwatorium Berlińskiego i asystentka szkoły operowej Bellincioni,

ustawia i kształci głos z zastosowaniem gimnastyki oddechowej.

Godziny przyjęć: od 3—5 pp., ulica Sienkiewicza 50.

GENERALNEGO AGENTA

na Łódź i okolice

poszukuje TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE

Oferty uprasza się składać w red. „N. Kur. Łódzki”, Łódź, Zachodnia 37, pod „Generalny”

Przegląd polityczny.

Łódź, 9.XI. 1917.

Zdaniem wybitniejszych publicystów francuskich, jak informuje Agencja Havasa, wojna powszechna wchodzi w fazę dyplomatyczną. Aleksander Varenne pisze w „L'Heure”, że na podstawie zgodnych oświadczeń Jerzego Leyguessa, Brianda i Ribota można wnioskować, że wojna stopniowo wstępuje w okres dyplomatyczny. Briand, przeciwstawiając mapie militarnej sytuację gospodarczą państw, prowadzących wojnę i krajów neutralnych oświadczył, że koalicja gotowa jest zagwarantować swoim przeciwnikom dalszy ich rozwój gospodarczy narówni z innymi narodami. Ribot zrozumiał nareszcie, że zarówno akcji politycznej, jak i militarnej trzeba nadać nowe kierunki. Podobna myśl w nieco odmiennej formie znalazła swój wyraz w uchwałach konferencji w Bordeaux. Zdaje się, że dyplomacja w najbliższych miesiącach oczekuje ważnych wydarzeń, które zbliżą chwilę nawiązania rokowań pokojowych.

Jeżeli w związku z mglistym oświetleniem wytwarzającej się w państwach koalicji nowej orientacji co do sytuacji militarnej i dyplomatycznej w obecnej dobie, dodamy nastrój, panujący w Rosji w kołach w mniejszym lub większym stopniu decydujących dziś o jej polityce zagranicznej, — wniosek co do możliwości nawiązania rokowań pokojowych w ciągu najbliższych miesięcy — nabierze jeszcze silniejszego uzasadnienia.

W parlamencie rosyjskim tymczasowym toczyły się przed paru dniami rozprawy o polityce zagranicznej. Przywódcy partji Plechanowa, socjaliści, zawiadomili między innymi rząd rewolucyjny, iż jest rzeczą pożądaną, by i sprzymierzeńcy Rosji jasno i wyraźnie określili cele wojny, aby oznajmili światu, że prowadzą wyłącznie wojnę obronną. Jeżeli wrogowie koalicji zgodzą się na takie stanowisko i przyjmą podstawowe warunki pokoju, postawione przez koalicję, w takim wypadku można będzie nawiązać rokowania pokojowe.

Następnie przemawiał przyszły delegat na konferencję koalicji w Paryżu, Skobielew. Nawiązawszy do

wydarzeń z dnia 27 marca r. b. i historycznej daty 12 marca, wykreślił linię, oddzielającą starą od nowej Rosji. Celem polityki zagranicznej dawnej carskiej Rosji był zabór, nowa Rosja pragnie tylko pokoju demokratycznego i zgodnego współzycia z innymi narodami.

Program demokracji rewolucyjnej z dnia 27-go marca przyjęty był także przez rząd rewolucyjny, co nakłada nań obowiązek wdrożenia nowej polityki. Niestety, następca Milukowa na stanowisku ministra spraw zagranicznych nie poczynił dostatecznie energicznych kroków, by politykę Rosji zmienić w tym kierunku. Wszystkie zagadnienia, wysunięte przez obecną wojnę, muszą znaleźć całkowite rozwiązanie na kongresie pokojowym w myśl postulatów demokracji rosyjskiej.

Nieporozumienie w sprawie belgijskiej, wynikię wskutek interpelacji rady delegatów robotników i żołnierzy, zostało już załatwione.

W sprawie Alzacji i Lotaryngii niema żadnej różnicy pomiędzy demokracją rosyjską a francuską. Co do Polski demokracja rosyjska stoi na stanowisku, by na zjednoczonych swych ziemiach tworzyła państwo niepodległe. Wreszcie wszystkie inne kwestie narodowościowe muszą być rozwiązane na konferencji pokojowej, opartej na zasadach demokratycznych.

Taką jest mniej więcej treść mowy Skobielewa, będącej niejako programem delegacji rosyjskiej na zamierzonej konferencji paryskiej, która prawdopodobnie mieć będzie doniosłe znaczenie dla sprawy pokoju lub dalszego prowadzenia wojny.

O ile jednak wnioskować można z nastrojów, coraz wyraźniej utajniających się wśród ludów państw koalicji, tendencje pokojowe przeważają. Skoro wojna na dobre już wejdzie w fazę narad dyplomatycznych, na co się coraz bardziej zanosi, zmilkną działa i rozpoczyna się obrada pokojowa. Chwila ta być może bliższa jest, niż się spodziewamy w tej wojnie niespodzianek, w której nieomal każdy dzień przynosi zmianę sytuacji.

We Włoszech pod wpływem klęsk, poniesionych nad Isonzo i Tagliamento wrzenie rewolucyjne zyskało na sile.

W Brescii, Medjolanie, Turynie i wielu innych miejscowościach od-

były się tłumne manifestacje przeciw wojnie przed pomnikami króla Wiktora Emanuela i Garibaldię. W Brescii odbył się uroczysty pochód wojsk włoskich i oddziałów wojsk pomocniczych przed pomnikiem Garibaldię.

Rządy koalicji usiłują obecnie wytworzyć jednolity front bojowy zachodni—ciągnący się od wybrzeży Flandrii aż do morza Adriatyckiego.

W tym celu premierzy gabinetów — angielskiego Lloydę George i francuskiego Painlevę udali się w podróż na front włoski.

St. Ep.

Demokratyzacja.

Idea demokratyzacji społeczeństw, narodów i państw, oraz ich rządów stała się hasłem znamiennym czasów najnowszych, którą wojna powszechna wysunęła na plan pierwszy. Istota jej polega na równouprawnieniu wszystkich bez wyjątku obywateli danego państwa nie tylko co do używania w całej pełni praw obywatelskich, ale co do wzajemnego współzycia społecznego, gospodarczego i politycznego, przy jednakim korzystaniu z praw krajowych i jednakich obowiązków względem ojczyzny, państwa i pozostałych współobywateli, z tym jedynie zastrzeżeniem, by pamiętać, że tam się kończy wolność każdego, gdzie się zaczyna niewola innych, tam też jest kres, ograniczający prawa grup, czy też odłamów mniejszości narodowych, gdzie wchodzi w grę interesy ogółu ludności, gdzie idzie o honor ojczyzny, jej bezpieczeństwo, ład społeczny, bez czego niepodobnaby było zabezpieczyć mienia i życia spokojnych obywateli, wyrodziłaby się anarchja, a więc największa i najzłośliwsza z tyranii, rujnująca dobrobyt ogólny i mocarstwową siłę państw. Przykładów takiej anarchji, podczas której ciemny tłum państwa objął najwyższą władzę lub objął ją usiłował, znajdziemy dość w historii. Dostarczą ich nam dzieje rewolucji francuskiej, a w czasach najnowszych rewolucja rosyjska, gdzie anarchja szaleje w najsilniejszej i pomimo wysiłków szczerych patriotów, okiełznać się nie daje, grożąc rozbięciem Rosji na drobne części, zburzeniem jej życia gospodarczego, jej potęgę - wielkomocarstwową, wszystkich jej zdobyczy politycznych od czasów Piotra Wielkiego. I dzieje się to w obliczu nieprzyjaciela, coraz głębiej wkraczającego na terytorium rosyjskie.

Ciemny lud rosyjski, wydobyty z długowiecznej niewoli caratu, wprowadzony z nizin na światło dzienne, umiał stary despotyczny ustrój obalić w gruzy, lecz nie umie wydobyć ze swego łona sił twórczych, by uprzątnąć gruzy, na ich miejscu zbudować wspaniałą gmach nowego ustroju państwa wolnego i w rzeczy samej demokratycznego, w którym każdemu byłoby dobrze. Niepomny, że taki właśnie ustrój może dać odnowionej Rosji mocarną potęgę, zapewnić jej bardzo poważne stanowisko w szeregu najsilniejszych państw świata.

I w naszym społeczeństwie idea demokratyzacji, jak, niestety, wiele innych nowoczesnych idei, pojmowaną jest przez szerokie masy bardzo opacznie.

Idea bowiem demokratyzacji bynajmniej nie polega na tem, by w imię równouprawnienia obniżyć poziom kulturalny tych sfer, które wydoły się z nizin społecznych na wyższy szczebel cywilizacji, lecz by sfery, pozostałe w nizinach, podnieść wyżej, zapewnić im to wszystko, do czego ma niezaprzeczone prawo każdy bez wyjątku obywatel danego państwa w życiu towarzyskiem, społecznym, w dziedzinie pracy zawodowej, a więc do odpowiedniego wynagrodzenia za pracę, do oświaty, odpoczynku po pracy, rozrywki i korzystania z dobrobytu ogólnokrajowego narówni z innymi, lecz z warunkiem przyczyniania się do podnoszenia wolaż tego dobrobytu. Nie tylko idea demokratyczna, lecz pokrewne im idee socjalistyczne — pojmowane są bardzo opacznie przez szerokie masy naszego ludu. Samo pojęcie słowa „burżuazja” wymownie dowodzi chaosu w pojęciu tego określenia.

Jest to wyraz francuski „bourgeois”, oznaczający mieszczanina, spopularyzowany podczas wielkiej rewolucji francuskiej, w której drobne mieszczaństwo dobijało o prawa obywatelskie.

Nie każdy więc, nie podzielaający uroszczeń skrajnego, utopijnego socjalizmu, jest „burżujem”, tak samo nie ten tylko jest proletariuszem, co należy do klasy robotniczej, lecz każdy, bodaj najwyżej wykształcony, a wydziedziczony z praw, zapewniających mu swobodę osobistą, swobodę przekonań politycznych czy społecznych, wyciskiwany przez pracodawców.

Taki sam zamęt panuje u nas w pojęciu walki pracy z kapitałem. Nie idzie bowiem bynajmniej o zniszczenie kapitalistów i wszelkich posiadaczy, bo jest to utopia, niemożliwa do wprowadzenia w życie w drodze rewolucji. Idzie jedynie o ograniczenie wpływu kapitału na pracę, dochodzącego do absolutyzmu, o uniezależnienie pracujących od kaprysów i samowoli kapitalistów, co osiągnąć można tylko w drodze ewolucji t. j. bezustannych zmian prawodawczych na korzyść pracy i wyswabianie jej z pod nieograniczonej władzy kapitału.

Demokratyzacja państwa i jego rządów polega na tem, by każdy obywatel danego państwa, przy odpowiednim uzdolnieniu i warunkach mógł mieć udział w stanowieniu praw i ich wykonywaniu przez udział w ciałach prawodawczych wybieranych przez równe, tajne, powszechne i bezpośrednie głosowanie, przed którymi to ciałami rząd, stworzony z ministrów, z presem gabinetu ministrów na czele, byłby odpowiedzialny.

Dalej, by każdy urzędnik państwowy, bez względu na zajmowane stanowisko, choćby najwyższe, rozumiał, że jest sługą narodu, obowiązany gorliwie i bezstronnie strzedz jego praw, zawarowanych przez konstytucję. Świetny przykład w tym wypadku daje najszerzej demokratyczna wielka zaoceanowa Rzecz-

jektów podatkowych. Dopiero potem wniesiony będzie projekt reformy wyborczej. Projekt ten ma być powierzony komisji specjalnej do rozważenia. Ze względu na to, że na początku grudnia zbiorą się delegacje, właściwe omawianie reformy wyborczej może dojść do skutku dopiero na początku roku przyszłego.

Wybryki studentów czeskich.
BERLIN. — Z Pragi donoszą do „Berliner Tageblatta” pod datą 6-go b. m.: Studenci czeszy przeskodzili dzisiaj uroczystej inauguracji nowego rektora uniwersytetu niemieckiego, prof. Elschninga, która odbywała się w obecności namiestnika, hr. Coudenhove. Studenci wyłamali drzwi wiodące do galerii wielkiej auli uniwersyteckiej i urządzili sceny hałaśliwe, dopóki pedele nie usunęli ich i nie zamknęli znów galerji. W kołach akademickich panuje z tego powodu wielkie oburzenie.

Zaprzeczenie.
BERLIN. — Organ kancelarski „Nordd. Allg. Ztg.” pisze: Pomimo wielokrotnego obalania zmyślonych

pogłosek, zjawiają się one wciąż na nowo, a mianowicie w sprawie rzekomych propozycji rządu niemieckiego, mających za przedmiot ustąpienie Francji Alzacji i Lotaryngji. Obecnie „Manchester Guardian” zamieścił informację, pochodzącą z Paryża, stwierdzającą, że rząd niemiecki dał do zrozumienia panu Briandowi, iż pożądana jest przybycie jego do Szwajcarii w celu, aby spotkać się tam z księciem Bülowem, albo też z kanclerzem Rzeszy. Wszystkie tego rodzaju pogłoski, dotyczące rzekomych propozycji Niemiec ustąpienia Alzacji i Lotaryngji należą do królestwa bajek.

Telegramy własne
(Ag. WAT z ostatniej chwili)

Hr. Hertling u cesarza.
BERLIN, 8.11. (w.) Dziś w godzinach popołudniowych kanclerz Rzeszy, hr. v. Hertling, został przyjęty przez cesarza Wilhelma na audjencji.

Proklamacja rad robotniczo-żołnierskich.

PETERSBURG, 10.11. (w) — Otwarty wczoraj kongres rad robotniczo-żołnierskich całej Rosji wydał dziś trzy następujące proklamacje: „Do wszystkich delegatów, robotników, wojskowych i chłopów prowincji 1) Władza cała należy do rad robotniczo-żołnierskich. Komisarze rządowi ustąpią ze swych urzędów. Przewodniczący rad robotniczo-żołnierskich pozostają w bezpośrednim stosunku z rządem rewolucyjnym. Wszyscy członkowie komisji właściańskich, którzy byli aresztowani mają być natychmiast uwolnieni, a na ich miejsce należy zamknąć komisarzy, którzy nakazali ich aresztowanie.

2) Kara śmierci, wprowadzona ponownie na froncie przez Kiereńskiego, zostaje zniesiona. Zupełna swoboda propagandy politycznej na froncie zostaje ponownie wprowadzona. Oficerowie i żołnierze, aresztowani pod zarzutem t. zw. przestępstwa politycznego — mają być

natychmiast wypuszczeni na wolność.

3) Byli ministrowie: Konowałow, Kiszkin, Tereszczenko, Maljanowicz, Nikitin i inni zostali aresztowani przez komitet rewolucyjny. Kiereński zbiegł. Wszystkie organizacje wojskowe wzywa się do przedsięwzięcia możliwych środków w celu ujęcia Kiereńskiego i dostawienia go do Petersburga. Wszelkiego rodzaju pomoc, udzielona Kiereńskiemu, karana będzie jako zdrada stanu.

Bombardowanie Mytilene.

BERN, 8.11. (w.) „Progrés de Lyon” donosi z Aten, że nadbrzeżne baterie tureckie w Małej Azji ostrzeliwują wyspę Mytilene.

Przeciw atakom powietrznym.

BERLIN, 8.11. (w.) — Otrzymane z wiarogodnego źródła wiadomości głoszą, iż w okolicy Londynu, w bezpośredniej bliskości fabryk amunicji i latawców w Hendon, został załadowany wielki obóz dla jeńców wojennych niemców, w celu ochrony tych zakładów przed atakami niemieckiej floty napowietrznej.

HELENOW W niedzielę, d. 11 listopada odbędzie się: **PLAC SPORTOWY**
Gra w piłkę nożną — między drużynami „Sturmu” — i „Reprezentacji Łodzi”.
Początek o godz. 2-iej po południu

*** Świetne szanse wygrania ***
daje **Hamburska Loteria Państwowa**, gdyż ze 100.000 numerów — 56020, a więc więcej, niż połowa musi być w 7-miu ciągnięciach z pewnością wylosowana. Suma wygranych wynosi **13 milionów 731.000 mk.**
Wielki los w szczęśliwym wypadku wygrywa: **1 milion marek.**
Tak dobrej sposobności szybkiego dojścia do majątku — zwłaszcza w dzisiejszych czasach — nikt nie powinien pominąć.
Główniejsze wygrane i premia po marek:
500.000
300.000
200.000
100.000
i wiele innych.
Marek 10 za cały los. Marek 5 za 1/2 losu. Marek 250 za 1/4 losu.
Zamówienia należy nadsyłać pocztą do 15-go listopada.
Samuel Heckscher-senj.
Główna kolektura Loteryjna Kaiser Wilhelmstr. 93, Hamburg

OGŁOSZENIE.
Posiedzenia Rady Miejskiej odbędą się w po niedzielę, 12, we wtorek, 13 i w środę, d. 14 listopada 1917 roku o godzinie 6-iej po południu, w sali Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi, przy ulicy Średniej № 19.
Porządek dzienny posiedzeń w dniu 12 listopada r. b.
posiedzenia I-go: WYBORY.
posiedzenia II-go: Dalsze obrady nad budżetem.
Porządek dzienny posiedzenia w dniu 13 i 14 listopada r. b.
Dalsze obrady nad budżetem.
Łódź, dnia 8-go listopada 1917 r.
Przewodniczący Rady Miejskiej
T. Sułwski.

Mebel z 3 pokoi sprzedam tanio oraz palto damskie. Główna 9 m. 14.
Poszukuję skrzypka dobrego z własnym repertuarem i panny muzykalne na wyjazd do Kielc. Wiadomość: w Hotelu Passage Zawadzka № 7 pokój № 2.
Pieniądze dają na kwity lombardowe. Piotrkowska 69 m. 32 poprzeczna oficyna III piętro.
Potrzebny zdolny szewski czeladnik na wszelką robotę. ul. Benedykta № 39.
Skradziono paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Wiktorji Piwowarskiej.
Stefan Piotrowski zgubił paszport niemiecki, wydany w m. Łodzi.
Zaginęły dowody № 161569—180802 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia № 31.
Zaginiony dowód № 143507 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31.
Zaginiony dowód № 198166 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego, Zachodnia № 31.
Zaginiony dowód № 200789, Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31.
Zaginiony dowód zastawowy № 195472, wydany z I Łódzkiego Akc. Tow. Pożyczkowego w Warszawie, przy ul. Zachodniej № 33.
Zaginiony paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Tyla Rozdział i portmonetkę z pieniędzmi z 3 rb. i 20 Mk. Łaskawy znalazł zechce oddać na Konstankowską 49.
Zaginiony paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Rajzla Frid.
Zaginiony paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Michała Kuraska.
Zaginiony paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Marjanny Wlazlak.
Zaginiona legitymacja na chleb dla 7-miu osób, wydana z 25 udziałku na imię Gutmana Tyszela.
Zaginiony paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Jana Cajdlera.
Zaginiona legitymacja na chleb dla 5-ciu osób, wydana z 21 udziałku na imię Stanisława Książek.
Zaginiony weksel, wystawiony na sumę 50 rb. na zlecenie Lajbusia Amaszczynowskiego, żyrowany przez Abrahama Amaszczynowskiego w 1913 r.
Zaginiony paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Stanisława Pietryka.
Zaginiony paszport niemiecki, wydany w Aleksandrowie na imię Jęka Moricki Boelana.
Zaginiono legitymację na chleb dla 4 osób, wydaną z 15 udziałku na imię Lajb Rosen.
Zaginiona legitymacja na chleb dla 2 osób, wydana z 2 udziałku na imię Wacława Wacławskiego.

Roczne i półroczne
KURSY HANDLOWE
Stanisława Lipińskiego.
— Piotrkowska № 157. —
Wykłady rozpoczną się d. 15 listopada
Przedmioty wykładowe: buchalterja, arytmetyka handlowa, ekonomja polityczna, prawo handlowe, korespondencja i stenografia.
Kancelaria otwarta codziennie od 4 i pół do 7 w.

Za kilka fenigów nowa bluzka
Farba dla użytku domowego **PALATYN** do farbowania wszelkich starych rzeczy: ubrania, garnitury i t. p.
Żądać tylko z firmą **BIAŁOGORSKI i S-ka**
Cegielniana № 49.

Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Pielęgniowania Chorych „Bykur Cholim” zaprasza niniejszym krawnych i przyjaciół
b. p. JAK. SINGERA
na nabożeństwo żałobne w rocznicę zgonu, odczyt i mażące w synagoge przy Nowym Ryńku № 10 w sobotę, dnia 10 listopada, o godzinie 10, a i rano.

WISŁA
Wzajemne Tow. Ogniw
w Warszawie,
Łódź, Piotrkowska 165.
Ubezpieczenie domów
Najwygodniejsze warunki.
Ubezpieczenie grupowe i niegrupowe
Ważne dla p.p. agentów i rządców.

Pedalarz
zdolny
potrzebny zaraz
do drukarni **HERMANA**
GLYST w Kutnie.

RESZTKI
na ubiory i okrycia damskie, męskie i dziecinne oraz sukna na kożuski i ubrania uczniowskie i skantowskie chustki zimowe wyprzedaje, **Piotrkowska Nr. 34, II piętro, fr.**
OGŁOSZENIA DROBNE:
A.A.A.A.A.A! Mebli olbrzymi wybór nowych, okazjnych stolowe, syplalne, salony, biurka, biblioteki, szafy, otomany, łóżka metalowe, krzesła gęte. Wóhee zastofu sprzedaje po cenach własnych i niżej. Magazyn Mebli Władysława Romiszowskiego, Łódź, Piotrkowska № 116, I piętro front. W niedzielę święta magazyn otwarty 1—6 p. p.
A kuszerka Marja Kubicka przyjmie. Piotrkowska № 199 — 7.
A Aleksander Dębski zgubił paszport niemiecki wydany z Łodzi.
Folks Stanisławski zgubił paszport niemiecki, wydany z gm. Nakielnica pow. Łódzkiego.
Jan Buła zagubił kartę węglową, wydana na 2 korce.
Józef Mięski zgubił legitymację chlebową wydaną z 10 udziałku na 6 osób.
Józef Birnbaum zgubił legitymację chlebową, wydaną z 19 udziałku na 7 l. 7h.
Książka wszelkiej treści w różnych językach, encyklopedja, pisma literwane i rozetyki. Zofja Tuwim Zawadzka № 6 m. 10.